

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
2012 M. BIRŽELIO 6 D. NUTARIMO NR. 665 „DĖL VALSTYBĖS TURTINIŲ IR
NETURTINIŲ TEISIŲ ĮGYVENDINIMO VALSTYBĖS VALDOMOSE ĮMONĖSE
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimą Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1. Pakeisti 2.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„2.2. kai Apraše nurodyta, kad atskiros Aprašo nuostatos yra rekomendacinio pobūdžio, Aprašo nuostatos taikomos be išimčių (įprastai) valstybės valdomoms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje (toliau – valstybės valdoma įmonė). Valstybės valdomų bendrovių dukterinėms akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kaip jos suprantamos pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, taip pat visoms kitoms su valstybės valdomomis bendrovėmis per dukterines bendroves susijusioms paskesnių eilių dukterinėms akcinėms bendrovėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kaip jos suprantamos pagal Akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnio 3 dalį (toliau kartu – dukterinės bendrovės), Aprašo nuostatos taikomos be išimčių (įprastai), išskyrus atvejus, kai Apraše nustatyta, kad jos taikomos pagal taisyklę taikoma taisyklė „laikykis arba paaiškink“. Taisyklė „laikykis arba paaiškink“ reiškia, kad pagal kurią nukrypimas nuo rekomendacinio pobūdžio Aprašo nuostatų galimas tik tuomet, kai to objektyviai reikia, ir kiekvienas nukrypimas turi būti racionaliai pagrįstas ir paaiškintas valstybės įmonės metiniame veiklos ataskaitoje ar valstybės valdomos bendrovės dukterinės bendrovės metiniame pranešime, rengiamuose rengiamame įgyvendinant Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės), reikalavimus“.

2. Pakeisti 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3. Pavesti valstybės valdomų įmonių, kaip jos apibrėžtos Įstatyme (toliau – valstybės valdoma įmonė), dalyvio turtines ir neturtines teises įgyvendinančioms institucijoms atstovauti valstybei valstybės valdomose įmonėse, laikantis Įstatymo 9 straipsnyje išdėstytų principų, ir siekti, kad valstybės valdomos įmonės ir dukterinės bendrovės organai įgyvendintų Aprašo nuostatas, o dukterinių bendrovių, kaip jos apibrėžtos Įstatyme, organai įgyvendintų Aprašo nuostatas, jeigu Apraše nenustatyta kitaip.“

3. Pakeisti nurodytu nutarimu patvirtintą Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašą:

3.1. Pakeisti 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1. Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato visų valstybės valdomų įmonių valdyme dalyvaujančių valstybės institucijų, įstaigų ir įmonių, įskaitant ir valstybei atstovaujančias institucijas bei **VšĮ Valdymo koordinavimo centrą** ~~valdymo koordinavimo centrą~~, teises ir pareigas, susijusias su valstybės valdomų įmonių ir **dukterinių bendrovių** valdymu.“

3.2. Pakeisti 2² punktą ir jį išdėstyti taip:

„2². Aprašo XX ir XXI skyrių nuostatos taikomos atitinkamai valstybės valdomų įmonių nekilnojamojo turto – statinių, patalpų ar jų dalių (toliau – nekilnojamasis turtas) – ir ~~valstybės valdomų bendrovių~~ dukterinių bendrovių akcijų valdymui, naudojimui ir disponavimui juo, jeigu įstatymai nenustato specialių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo sąlygų ir tvarkos.“

3.3. Pakeisti 3.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.4. Valdymo koordinavimo centras – VšĮ ~~„Stebėsenos ir prognozių agentūra“~~ **Valdymo koordinavimo centras**, ~~kuri~~ **kuris** atlieka su valstybės valdomų įmonių ir **dukterinių bendrovių** valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, nustatytas Įstatymo 23 straipsnyje.“

3.4. Pakeisti 14 punktą ir jį išdėstyti taip:

„14. Valstybei atstovaujanti institucija ne rečiau kaip kas 3 metus persvarsto tikslingumą priskirti valstybės valdomas įmones **ir dukterines bendroves** prie nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir prirėikus teikia pasiūlymus Vyriausybei.“

3.5. Papildyti 15¹ punktu:

„15¹. Valstybės įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos užtikrina, kad iš valstybės įmonių paskirstytinojo pelno į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą būtų įmokama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 15 straipsnio 6 dalyje nurodyta nustatyto dydžio pelno įmoka (toliau – valstybės įmonės pelno įmoka), išskyrus šio įstatymo 15 straipsnio 5 ir 9 dalyse nustatytus atvejus.“

3.6. Papildyti 15² punktu:

„15². Akcijų valdytojai ir valstybės įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kontroliuoja valstybės valdomas bendroves ir valstybės įmones, kad šios į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą laiku pervestų atitinkamai dividendus už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas ir valstybės įmonių pelno įmokas.“

3.7. Papildyti 15³ punktu:

„15³. Tais atvejais, kai yra priimtas Vyriausybės sprendimas sutikti dėl valstybės valdomos bendrovės įstatinio kapitalo didinimo ir siekiama ne mažiau kaip 25 procentų akcijų viešo pasiūlymo arba ne mažiau kaip 25 procentai bendrovės akcijų yra įtraukta į prekybą reguliuojamoje rinkoje, Vyriausybė gali nustatyti tokios valstybės valdomos bendrovės dividendams išmokėti taikomą dydį (sumą, procentą ir (ar) kitą dydį), netaikydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. sausio 14 d. nutarimo Nr. 20 „Dėl dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias bendrovių akcijas“ (toliau – Nutarimas Nr. 20) 2.1 ir 2.2 papunkčiuose nustatytų reikalavimų.“

3.8. Papildyti 15⁴ punktu:

„15⁴. Pasiūlymus dėl Aprašo 15³ punkte nurodyto dydžio arba mažesnės valstybės valdomų bendrovių dividendams išmokėti skiriamos pelno dalies ar valstybės įmonės pelno įmokos dalies nustatymo Vyriausybei teikia atitinkamai akcijų valdytojai, valstybės įmonių savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, kurios (kurie):

15^{4.1}. parengia Vyriausybės nutarimo projektą, kuriame nurodo siūlomą nustatyti dividendams išmokėti skiriamos pelno dalies ar valstybės įmonės pelno įmokos dydį (toliau – nutarimo projektas);

15^{4.2}. teikia nutarimo projektą Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai ir Valdymo koordinavimo centrui išvadoms gauti ir prie jo prideda:

15^{4.2.1}. pagrindimo dokumentą, kuriuo įrodoma pasiūlymo atitiktis Aprašo 15³ punkte, Nutarimo Nr. 20 4 punkte arba Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje nustatytoms sąlygoms;

15^{4.2.2}. dokumentą, kuriuo įrodoma, kad siekiama ne mažiau kaip 25 procentų akcijų viešo pasiūlymo, kai teikiamo nutarimo projekto pagrindas atitinka Aprašo 15³ punkte nustatytą sąlygą;

15^{4.2.3}. informaciją apie ypatingos valstybinės svarbos arba valstybei svarbaus ekonominio projekto įgyvendinimo eigą (kaip, kokia apimtimi valstybės valdoma įmonė dalyvauja įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos arba valstybei svarbų ekonominį projektą, kokie jo įgyvendinimo terminai ir vertė, koks panaudotų ir likusių panaudoti investicijų poreikis kiekvienais metais), kai teikiamo nutarimo projekto pagrindas atitinka Nutarimo Nr. 20 4.1 papunktyje nustatytą sąlygą;

15^{4.2.4}. audituotą valstybės valdomos įmonės metinių (tarpinių) finansinių ataskaitų rinkinį su auditoriaus išvada ir audito ataskaita;

15^{4.2.5}. valstybės valdomos įmonės pelno (nuostolių) paskirstymo ataskaitiniais finansiniais metais projektą;

15^{4.3}. teikia nutarimo projektą Vyriausybei kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Finansų ministerijos ir Valdymo koordinavimo centro išvadomis.“

3.9. Papildyti 15⁵ punktu:

„15⁵. Valdymo koordinavimo centras kiekvienais metais iki rugsėjo 15 dienos teikia Finansų ministerijai informaciją apie planuojamus valstybės valdomų bendrovių dividendus ir valstybės įmonių pelno įmokas.“

3.10. Pripažinti netekusiais galios 16, 16¹ ir 16² punktus.

~~16. Valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių siektinas vidutinės metinės nuosavo kapitalo kainos ir valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos siektiną vidutinį metinį konsoliduoto grynojo pelno rodiklį (toliau – pelningumo rodikliai) 3 metų laikotarpiui tvirtina Vyriausybė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro teikimu. Pelningumo rodikliai skaičiuojami nuo valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių ūkinės komercinės veiklos. Tais atvejais, kai valstybės valdomos įmonės ir dukterinės bendrovės nevykdo ūkinės komercinės veiklos arba jų vykdoma ūkinė komercinė veikla nėra laikoma reikšminga vadovaujantis ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintomis valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, pelningumo rodikliai neskaičiuojami ir Vyriausybei tvirtinti neteikiami. Valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių pelningumo rodikliai naujam 3 metų laikotarpiui Vyriausybei tvirtinti pateikiami likus ne mažiau kaip 5 mėnesiams iki šio laikotarpio pradžios ir tvirtinami likus ne mažiau kaip 4 mėnesiams iki šio laikotarpio pradžios.~~

~~16¹. Valdymo koordinavimo centras:~~

~~16¹.1. kasmet, gavęs valstybės valdomų įmonių ir dukterinių bendrovių audituotus metinių finansinių ataskaitų rinkinius, apskaičiuoja ir įvertina, ar šios įmonės pasiekė joms Vyriausybės nustatytus pelningumo rodiklius;~~

~~16¹.2. kasmet vertinimo rezultatus ne vėliau kaip einamųjų metų gegužės 20 dieną pateikia valstybei atstovaujančioms institucijoms ir valstybės valdomoms įmonėms, jeigu vertinimo rezultatai susiję su tų valstybės valdomų įmonių dukterinėmis bendrovėmis;~~

~~16¹.3. likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki laikotarpio, kuriam nustatomi nauji pelningumo rodikliai, pateikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pagal Aprašo 3 priedą ir atsižvelgdamas į įmonės individualų vertinimą, kaip jis apibrėžtas Įstatyme, kurį atlieka valdymo koordinavimo centras, pelningumo rodiklius naujam 3 metų laikotarpiui, prieš tai juos suderinęs su atitinkamomis valstybei atstovaujančiomis institucijomis ir atitinkamais valstybės valdomų bendrovių valdymo organais, kai pelningumo rodikliai nustatomi dukterinėms bendrovėms;~~

~~16¹.4. vertina Raštus ir teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms išvadas dėl jų tobulinimo.~~

~~16². Valdymo koordinavimo centrui kasmet įvertinus Aprašo 16¹.1 papunktyje nurodytus pelningumo rodiklius, pasiektus per 3 metų laikotarpį, atitinkamos valstybei atstovaujančios institucijos, jeigu valstybės valdomos įmonės ir dukterinės bendrovės nepasiekia Vyriausybės patvirtinto pelningumo rodiklio, kad per vieną mėnesį nuo valdymo koordinavimo centro vertinimo rezultatų gavimo dienos iš valstybės valdomos įmonės ir dukterinės bendrovės kolegialaus valdymo organo, jeigu tokio nėra, — iš vienasmenio valdymo organo būtų gautas rašytinis paaiškinimas apie priežastis, kodėl nepasiektas atitinkamas rodiklis, ir veiksmus, kurių bus imtasi siekiant geresnių įmonės veiklos rezultatų. Dukterinės bendrovės atitinkami valdymo organai tokį rašytinį paaiškinimą teikia savo patronuojančiajai bendrovei.~~

3.11. Papildyti VII¹ skyriumi:

„VII¹ SKYRIUS

SIEKTINI VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS RODIKLIAI

16³. Valstybės valdomoms įmonėms yra nustatomi siektini ilgalaikiai 3 metų pagrindiniai finansiniai veiklos rodikliai (toliau – pagrindiniai rodikliai) ir trumpalaikiai 1 metų specializuoti finansiniai bei nefinansiniai veiklos rodikliai (toliau – specializuoti rodikliai).

16⁴. Pagrindinius rodiklius sudaro pelningumo, optimalios kapitalo struktūros ir individualūs dividendų rodikliai, kurie apskaičiuojami, atsižvelgus į įmonės veiklos specifiką, reguliavimo aplinką, kurioje įmonė veikia, atliekamas valstybės pavestas funkcijas ir įmonės veiklos perspektyvas.

16⁵. Pelningumo rodikliais gali būti nuosavo kapitalo kainos, svertinės kapitalo kainos, pelno prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą bei amortizaciją (toliau – EBITDA), grynojo pelno ar kiti pelningumo rodikliai. Jei nustatomas koreguojamas pelningumo rodiklis, kai pašalinama specialiųjų įpareigojimų ar kitų veiksmų, tokių kaip valiutų kursų ir tarptautinių apskaitos standartų pokyčiai ar panašiai, įtaka, pelningumo rodiklio korekcijos apskaičiavimo principai turi būti pateikiami kartu su tvirtinamu pelningumo rodikliu. Kai taikomas nuosavo kapitalo kainos pelningumo rodiklis, jis apskaičiuojamas Aprašo 3 priede nustatyta tvarka.

16⁶. Optimalios kapitalo struktūros rodikliai gali būti apibrėžti konkrečia reikšme arba gali būti nurodytos rodiklių ribos. Optimalios kapitalo struktūros rodikliais gali būti nuosavo kapitalo ir turto santykis, finansinių įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis, finansinių įsipareigojimų ir EBITDA santykis ar kiti rodikliai, rodantys skolinto kapitalo dalį įmonėje.

16⁷. Individualiu dividendų rodikliu nustatoma minimali mokėtina dividendų suma už praėjusius finansinius metus ir, jei įmanoma, ateinančių finansinių metų mokėtinės sumos prieaugis. Priimant sprendimą taikyti individualius dividendų rodiklius, atsižvelgiama į įmonės veiklos specifiką, o pasirinkus taikyti šiuos rodiklius nurodoma dividendams už atitinkamus metus skirtina suma bei numatomas metinis dividendų augimas paskesniais metais.

16⁸. Jei dėl įmonės specifikos taikyti individualius dividendų rodiklius nėra tikslinga, tokiu atveju taikomos Nutarimo Nr. 20 nuostatos.

16⁹. Bendrieji pagrindinių rodiklių nustatymo, atsižvelgiant į veiklos ir finansinę riziką, principai:

16⁹.1. kuo didesnė įmonės veiklos ir finansinė rizika, tuo didesnė nuosavo kapitalo kaina, tai yra reikalaujama minimalaus pelningumo;

16⁹.2. kuo didesnė verslo rizika, tuo didesnė nuosavo kapitalo dalis valstybės valdomos įmonės kapitalo struktūroje.

16¹⁰. Specializuotus rodiklius sudaro įmonei aktualiausi ir kiti, nei nurodyta 16⁴ punkte, rodikliai, tarp jų – kasmetiniai rodikliai, kuriais matuojami ilgalaikių privalomų finansinių rodiklių pasiekimo rezultatai.

16¹¹. Valdymo koordinavimo centras:

16¹¹.1. raštu kreipiasi į valstybės valdomas įmones ir prašo per 30 kalendorinių dienų nuo kreipimosi pateikti valstybės valdomai įmonei tinkamiausius pagrindinius rodiklius – nurodyti siekiamas reikšmes, jų pasirinkimo argumentus bei skaičiavimo ypatumus. Reguluojamos veiklos sąlygomis veikiančios valstybės valdomos įmonės nurodo Valdymo koordinavimo centrui konkrečias reguliuojamos veiklos, palyginti su kita (nereguluojama) veikla, proporcijas, kad būtų galima nustatyti pagrindinius visos veiklos arba tik nereguluojamos veiklos finansinius rodiklius. Valstybės valdomų įmonių reguliuojamos veiklos dalies vidutinę svertinę kapitalo kainą ir optimalią kapitalo struktūrą nustato reguliuojamą veiklą kontroliuojančios institucijos;

16¹¹.2. per 60 kalendorinių dienų nuo tinkamiausių pagrindinių rodiklių gavimo iš valstybės valdomų įmonių įvertina pateiktą valstybės valdomų įmonių pagrindinių rodiklių pasirinkimo pasiūlymą bei siektinų reikšmių apskaičiavimą ir prireikus valstybės valdomoms įmonėms gali siūlyti alternatyvius rodiklius bei jų reikšmes;

16¹¹.3. valstybės valdomų įmonių kolegialių organų patvirtintus ir su valstybei atstovaujančiomis institucijomis suderintus pagrindinius rodiklius ir siektinas jų reikšmes teikia Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

16¹². Pagrindinius valstybės valdomų įmonių rodiklius tvirtina Vyriausybė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro teikimu 3 metų laikotarpiui. Teikiant tvirtinti pagrindinius rodiklius pateikiama informacija apie jų apskaičiavimą ir pasiekimo įvertinimą. Patvirtinti pagrindiniai rodikliai įtraukiami į įmonės strateginį veiklos planą.

16¹³. Siektini valstybės valdomų įmonių pagrindiniai veiklos rodikliai peržiūrimi kas 3 metus, naujam 3 metų laikotarpiui Vyriausybei tvirtinti pateikiami likus ne mažiau

kaip 3 mėnesiams iki šio laikotarpio pradžios ir tvirtinami likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki šio laikotarpio pradžios.

16¹⁴. Valdymo koordinavimo centras, bendradarbiaudamas su valstybės valdomos įmonės kolegialiu valdymo organu, įmonės vadovybe ir valstybei atstovaujančia institucija, parenka kelis specializuotus konkrečiai įmonei taikytinus rodiklius, kurie yra reikšmingi vertinant įmonės veiklos sėkmingumą, ilgalaikių privalomų rodiklių siekimo progresą. Šiuos rodiklius Valdymo koordinavimo centras, valstybės valdoma įmonė ir valstybei atstovaujanti institucija raštu derina iki kiekvienų metų spalio 15 dienos. Juos paskelbia Valdymo koordinavimo centras. Paskelbti specializuoti rodikliai įtraukiami į įmonės strateginį veiklos planą. Šių rodiklių pasiekimo vertinimą Valdymo koordinavimo centras pateikia rengiamoje metinėje valstybės valdomų įmonių veiklos ataskaitoje.

16¹⁵. Valdymo koordinavimo centras:

16¹⁵.1. kasmet, gavęs valstybės valdomų įmonių audituotus metinių finansinių ataskaitų rinkinius, apskaičiuoja ir įvertina, ar šios įmonės pasiekė joms Vyriausybės nustatytus siektinus pagrindinius rodiklius ir ar laikytasi dividendų ar pelno įmokų skaičiavimo tvarkos, o vertinimo rezultatus ne vėliau kaip einamųjų metų birželio 30 dieną pateikia valstybei atstovaujančioms institucijoms ir valstybės valdomoms įmonėms;

16¹⁵.2. kai valstybės valdoma įmonė nepasiekia Vyriausybės patvirtintų siektinų pagrindinių rodiklių (ar bent vieno iš jų), valstybės valdomos įmonės kolegialus valdymo organas ar valstybės įmonės vadovas teikia valstybei atstovaujančiai institucijai ir Valdymo koordinavimo centrui rašytinį paaiškinimą ir nurodo priežastis, dėl kurių nepasiektas atitinkamas finansinis veiklos rodiklis.

16¹⁶. Dukterinėms bendrovėms Aprašo VII¹ skyriaus nuostatos netaikomos. Aprašo VII¹ skyriaus nuostatos taip pat gali būti netaikomos tais atvejais, kai valstybės valdomos įmonės nevykdo ūkinės komercinės veiklos, yra restruktūrizuojamos, likviduojamos ar jų veiklos pobūdis apriboja pagrindinių ir (ar) specializuotų rodiklių nustatymo galimybes bei tikslingumą.“

3.12. Pakeisti 19.1 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„19.1. valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** organai pagal kompetenciją priimtų sprendimus, kuriais nustatytų atitinkamos valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** strategiją, ilgalaikius ir trumpalaikius tikslus, o jeigu jiems įgyvendinti reikia papildomo finansavimo, – nurodytų tikslų įgyvendinimo finansavimo šaltinius (pavyzdžiui, valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** veiklos pajamos, skolintas kapitalas, nuosavo kapitalo didinimas valstybės ir (ar) privačiomis lėšomis, subsidija, dotacija ar kiti);“.

3.13. Pakeisti 19.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„19.2. valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** strategija apimtų aplinkos, kurioje veikia valstybės valdoma įmonė **ir dukterinė bendrovė**, analizę, misiją, viziją, ilgalaikius (strateginius) tikslus, uždavinius ir išteklius, kurių reikia jiems pasiekti, taip pat veiklos planus;“.

3.14. Pakeisti 19.2¹ papunktį ir jį išdėstyti taip:

„19.2¹. valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** strategija būtų rengiama ir tvirtinama atsižvelgiant į Raštą.“

3.15. Pripažinti netekusiu galios 19¹ punktą.

~~19⁺. Valstybės valdomos bendrovės siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, užtikrina, kad Aprašo 19 ir 20 punktų nuostatos *mutatis mutandis* būtų taikomos dukterinėms bendrovėms.~~

3.16. Pakeisti 20 punktą ir jį išdėstyti taip:

„20. Patvirtinta valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** strategija pateikiama **Valdymo koordinavimo centrui** ~~valdymo koordinavimo centrui~~ iki tų metų, kai jos patvirtinamos, sausio 15 dienos.“

3.17. Pakeisti 21 punktą ir jį išdėstyti taip:

„21. Vyriausybė patvirtina valstybės valdomų įmonių **ir dukterinių bendrovių**, kurių patvirtintos strategijos valstybei atstovaujančios institucijos teikimu pristatomos Vyriausybės pasitarime, sąrašą.“

3.18. Pakeisti 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22. Valdymo koordinavimo centras kasmet apibendrina ilgalaikius ir trumpalaikius valstybės valdomų įmonių **ir dukterinių bendrovių** tikslus ir pasiektus konkrečius rodiklius, šią informaciją teikia metinėje ataskaitoje, skelbia savo interneto svetainėje, ~~jeigu ją turi~~, jos pagrindu teikia valstybei atstovaujančioms institucijoms **ir valstybės valdomoms įmonėms** rekomendacijas dėl valstybės valdomų įmonių **ir dukterinių bendrovių** veiklos tobulinimo.“

3.19. Pakeisti 23 punktą ir jį išdėstyti taip:

„23. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija užtikrina, o akcijų valdytojas siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, – užtikrina, kad valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** įstatuose nustatytus veiklos tikslus, taip pat misiją, viziją, ilgalaikius tikslus, jų įgyvendinimo finansavimo šaltinius, strategiją ir metinius veiklos planus ne rečiau kaip kartą per metus peržiūrėtų strategiją patvirtinę valstybės valdomos įmonės **ar dukterinės bendrovės** organai.“

3.20. Pakeisti 24 punktą ir jį išdėstyti taip:

„24. Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija užtikrina, o akcijų valdytojas siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, – užtikrina, kad atitinkami valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** organai, pagal kompetenciją priėmę sprendimus dėl valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** veiklos tikslų, misijos, vizijos, ilgalaikių tikslų ir jų įgyvendinimo finansavimo šaltinių nustatymo, patvirtinę valstybės valdomos įmonės **ir dukterinės bendrovės** strategiją ~~ir~~ **bei** metinius veiklos planus, reguliariai prižiūrėtų, kaip įgyvendinami jų priimti sprendimai, ir parengtų strategijos įgyvendinimo metines ataskaitas.“

3.21. Pakeisti 25 punktą ir jį išdėstyti taip:

„25. Valstybei atstovaujanti institucija užtikrina, kad valstybės valdoma įmonė **ir dukterinė bendrovė** strategijos įgyvendinimo metinę ataskaitą jai pateiktų iki kitų metų gegužės 15 dienos.“

3.22. Pakeisti 27 punktą ir jį išdėstyti taip:

„27. Valdymo koordinavimo centras per 2 mėnesius nuo Aprašo 26 punkte nurodyto termino pabaigos parengia apibendrintą valstybės valdomų įmonių **ir dukterinių bendrovių** strategijų įgyvendinimo ataskaitą ir pateikia ją Vyriausybei.“

3.23. Pakeisti 28 punktą ir jį išdėstyti taip:

„28. Prireikus valdymo koordinavimo centras teikia atitinkamai valstybei atstovaujančiai institucijai **ar valstybės valdomai įmonei** rekomendacijas ir pasiūlymus dėl **atitinkamai** valstybės valdomos įmonės **ar dukterinės bendrovės** strategijos įgyvendinimo.“

3.24. Pakeisti 31 punktą ir jį išdėstyti taip:

„31. Įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija užtikrina, o akcijų valdytojas siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, – užtikrina, kad valstybės valdomų įmonių **ir dukterinių bendrovių**, kurios pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriamos viešojo intereso įmonėms arba kurios pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą priskiriamos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbioms įmonėms, įstatuose būtų nustatytas kolegialių organų sudarymas ir būtų sudaromi šie kolegialūs organai:

31.1. valstybės įmonėse – valdyba;

31.2. valstybės valdomose bendrovėse **ir dukterinėse bendrovėse** – stebėtojų taryba arba valdyba, kuriai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, įstatuose priskirtos priežiūros funkcijos.“

3.25. Pakeisti 31¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„31¹. Valstybės valdomos bendrovės siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, – užtikrina, kad Aprašo 31 punkte nurodytų valstybės valdomų bendrovių **dukterinėse bendrovėse** ~~mutatis mutandis~~ būtų laikomasi nuostatos, kad jų įstatuose būtų nustatytas kolegialių organų sudarymas ir sudaroma stebėtojų taryba arba valdyba, kuriai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, įstatuose priskirtos priežiūros funkcijos **Aprašo 31 punkte nenurodytoms valstybės valdomoms įmonėms ir dukterinėms bendrovėms nuostatos dėl įmonių kolegialių organų sudarymo taikomos laikantis taisyklės „laikykis arba paaiškink“.**“

3.26. Pripažinti netekusiu galios 32 punktą.

~~32. Valstybei atstovaujanti institucija sprendžia, ar tikslinga sudaryti kolegialius organus valstybės valdomose įmonėse, nepriskirtose Aprašo 31 punkte nurodytoms įmonėms, ir prireikus inicijuoja kolegialių organų sudarymą.~~

3.27. Pakeisti 33.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„33.2. valstybės valdomoje bendrovėje, kuri laikoma didele įmone pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą **ir turi bent vieną dukterinę bendrovę arba turi sudarytą valdybą ir stebėtojų tarybą**, būtų sudarytas atlygio komitetas, kuris rengtų ir teiktų atitinkamo organo posėdžiams rekomendacijas jam priskirtais valdymo organų narių atlyginimų nustatymo klausimais; valstybės valdomos bendrovės atlygio komiteto narių turi būti ne mažiau kaip 3, nariu negali būti tos valstybės valdomos bendrovės vadovas. **Kitoms didelių įmonių kategorijai priskiriamoms valstybės valdomoms bendrovėms atlygio komiteto sudarymo reikalavimas taikomas laikantis taisyklės „laikykis arba paaiškink“.** Jeigu kitose didelių įmonių kategorijai priskiriamose valstybės valdomose bendrovėse atlygio komitetas nėra sudarytas, tokios bendrovės metiniame pranešime (metinėje veiklos ataskaitoje) privalo nurodyti, kaip bus įgyvendinamos atlygio komitetui priskiriamos funkcijos;“.

3.28. Pakeisti 34 punktą ir jį išdėstyti taip:

„34. Akcijų valdytojas siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, – užtikrina, kad valstybės valdomose bendrovėse **ir dukterinėse bendrovėse** būtų nustatyta veiksminga vidaus kontrolės sistema, kuri padėtų užtikrinti valstybės valdomos bendrovės **ir dukterinės bendrovės** veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, strategijos ir veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi ir visų su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą, taip pat numatytų veiksmus, skirtus korupcijos, užsienio pareigūnų papirkimo sudarant tarptautinius sandorius, prevencijai. Akcijų valdytojas

atitinkamai siekia arba užtikrina, kad vidaus kontrolės sistemai užtikrinti būtų *mutatis mutandis* vadovaujamosi vidaus kontrolei taikomais reikalavimais, nustatytais Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme.“

3.29. Pripažinti netekusiu galios 34¹ punktą.

~~34¹. Valstybės valdomos bendrovės siekia, o tais atvejais, kai tai leidžia turimas balsų skaičius, užtikrina, kad Aprašo 34 punkto nuostatos *mutatis mutandis* būtų taikomos dukterinėms bendrovėms.~~

3.30. Pakeisti 3 priedą ir jį išdėstyti nauja redakcija (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Ekonomikos ir inovacijų ministrė
2021.10.06
Aušrinė Armonaitė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktorė
2021.10.07
Jovaišienė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo ir
dokumentų valdymo skyriaus redaktorė
Sigitā Štuskaitė-Petkevičienė
2021-10-06

Valstybės turtinių ir neturtinių teisių
įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse
tvarkos aprašo
3 priedas

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ NUOSAVO KAPITALO KAINOS SKAIČIAVIMO APRAŠAS

~~1. Valstybės valdomų įmonių nuosavo kapitalo kainos skaičiavimo aprašas (toliau – Skaičiavimo aprašas) reguliuoja bendruosius pelningumo tikslų nustatymo principus, pateikia nuosavo kapitalo kainos apskaičiavimo formulę ir nustato, kaip analizuojama kapitalo kaina.~~

~~2. Valstybės valdomų įmonių nuosavo kapitalo kaina skaičiuojama atsižvelgiant į Skaičiavimo aprašą ir Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatas.~~

~~3. Bendrieji pelningumo tikslų nustatymo, atsižvelgiant į veiklos ir finansinę riziką, principai yra šie:~~

~~3.1. kuo didesnė įmonės veiklos ir finansinė rizika, tuo didesnė nuosavo kapitalo kaina, t. y. reikalaujama minimalaus pelningumo;~~

~~3.2. kuo didesnė verslo rizika, tuo didesnė nuosavo kapitalo dalis įmonės kapitalo struktūroje.~~

4. Nuosavo kapitalo kainai skaičiuoti naudojamas kapitalo aktyvų įkainojimo modelis (toliau – CAPM). Nuosavo kapitalo kaina apskaičiuojama pagal CAPM formulę $k_i = r_f + \beta_i \cdot (r_m - r_f)$, **čia kurioje:**

k_i – įmonės nuosavo kapitalo kaina, tai yra tikėtina grąža iš alternatyvios investicijos į **tokio paties rizikos profilio** įmonę, turinčią tokį patį rizikos profilį;

r_f – nerizikingos investicijos palūkanų norma. Siekiant išlaikyti nuoseklumą ir kapitalo grąžą vertinti atsižvelgiant į strateginio veiklos planavimo trukmę, siūloma skaičiavimams naudoti vertinimo metu galiojantį Lietuvos Respublikos išleistų vertybinių popierių, denominuotų eurai, kurių trukmė iki išpirkimo sutampa su laikotarpiu, už kurį matuojama kapitalo grąža, pajamingumą;

β_i – įmonės i beta. Tai yra sisteminės rizikos koeficientas, kuris parodo kovariacijos laipsnį tarp įmonės i ir rinkos portfelio grąžos. Įmonėms, kurių akcijomis prekiaujama vertybinių popierių biržoje, β_i apskaičiuojama pagal jų akcijos kainos svyravimus, palyginti su biržos, kurioje prekiaujama šios įmonės vertybiniais popieriais, indekso svyravimais. Lietuvos valstybės valdomų įmonių betoms nustatyti naudojamas OMX Vilnius indeksas (OMXV). Įmonių, kurių akcijomis neprekiuojama vertybinių popierių biržoje, sisteminės rizikos koeficientas apskaičiuojamas pagal panašių įmonių sisteminę riziką, atitinkamai patikslinant apskaičiuotą reikalaujamą įmonės i kapitalo kainą pagal įmonės ir įsiskolinimo rodiklį. Apskaičiuota įmonės beta vertė, siekiant panaikinti dėl laiko intervalo ir indekso pasirinkimo būdingus tendencingumus, tikslinama pagal formulę $(1/3) + \beta_i(2/3)$;

r_m – metinė rinkos portfelio grąža;

$r_m - r_f$ – rinkos rizikos premija.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė
2021.10.12
Aušrinė Armonaitė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktorė
2021.10.07
Džiuta Jovaišienė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo ir
dokumentų valdymo skyriaus redaktorė
Sigitā Stankaitė-Petkevičienė
2021.10.06